

Pravosudni sustav u Republici Hrvatskoj

Ustav Republike Hrvatske propisuje da je vlast u Republici Hrvatskoj ustrojena na načelu trodiobe vlasti i to na zakonodavnu vlast koju obnaša Hrvatski sabor, izvršnu vlast koju obnaša Vlada Republike Hrvatske i sudbenu vlast čiji nositelji su sudovi u Republici Hrvatskoj, a koje vlasti međusobno surađuju i uzajamno se provjeravaju, zadržavajući pritom neovisnost u svome radu i odlučivanju od drugih grana vlasti. Kao nositelji sudbene vlasti sudovi sude na temelju Ustava, zakona, drugih propisa i međunarodnih ugovora koja je Republika Hrvatska potpisala i ratificirala. Sudačku dužnost obnašaju suci koje imenuje Državno sudbeno vijeće. U obnašanju sudačke dužnosti suci su neovisni i samostalni i imaju imunitet u skladu sa Zakonom. Sudačka dužnost je stalna i sudac osim sudačke dužnosti ne smije obavljati niti jednu drugu dužnost.

Pravosudni sustav (pravosuđe) Republike Hrvatske čine sudbena vlast (sudovi), samostalna i neovisna pravosudna tijela (državna odvjetništva), izvršna vlast (Ministarstvo pravosuđa), samostalna i neovisna tijela (Državno sudbeno vijeće i Državnoodvjetničko vijeće), samostalna i neovisna služba (odvjetništvo), samostalna i neovisna javna služba (javni bilježnici) i javna institucija (Pravosudna akademija).

Organizacija pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj

Zadaća Ministarstva pravosuđa je očuvanje temeljnih vrijednosti pravnog poretka, osiguravanje uvjeta kvalitetnog funkcioniranja i daljnja izgradnja pravosudnog sustava.

Ministarstvo pravosuđa obavlja:**upravne i druge poslove koji se odnose na:**

područje građanskoga, kaznenog, prekršajnog i trgovačkog prava te upravnog sudovanja, ustrojstvo i rad te stručno osposobljavanje u tijelima koja izvršavaju kaznene i prekršajne sankcije, upravne i druge poslove u javnom bilježništvu i odvjetništvu, sudske i javnobilježničke pristojbe, međunarodnu pravnu pomoć i druge oblike pravne pomoći, izvršavanje kaznenih i prekršajnih sankcija, pomilovanja i uvjetne otpuste, upravne i stručne probacijske poslove pri odlučivanju o kaznenom progonu te izboru vrste i mjere kaznenopravnih sankcija, izvršavanje kaznenopravnih sankcija izrečenih punoljetnim počiniteljima kaznenih djela, a koja se izvršavaju na slobodi, poslove razvoja i koordinacije sustava podrške žrtvama i svjedocima te informatizaciju pravosuđa, **nadzor nad obavljanjem poslova uprave u tijelima sudbene vlasti, državnom odvjetništvu te u kaznenim tijelima,**

upravne i druge poslove koji se odnose na:

pravo vlasništva, imovinskopravne poslove u vezi s izvlaštenjem i drugim ograničenjima vlasništva, imovinskopravne poslove glede građevinskoga, poljoprivrednog i šumskog zemljišta, komasaciju, promet zemljišta i zgrada te dio agrarnih operacija koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave, imovinu stranih državljana, poslove naknade za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave te poslove koji se odnose na sukcesiju imovine, prava i obveza bivše SFRJ, upravne i stručne poslove u vezi sa suradnjom Vlade Republike Hrvatske s međunarodnim kaznenim sudovima, poslove zastupanja Republike Hrvatske pred Međunarodnim sudom i drugim međunarodnim sudovima, ako posebnom odlukom Vlade Republike Hrvatske nije odlučeno drukčije, te poslove u svezi sa zaštitom ljudskih prava i prava nacionalnih manjina koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave, sudjeluje s ministarstvom nadležnim za upravljanje državnom imovinom u poslovima upravljanja i raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koji čine državnu imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske te u pogledu trgovačkih društava koja se pretežno bave djelatnostima iz područja propisane nadležnosti Ministarstva, poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti, i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Sudovi u Republici Hrvatskoj

Zakonom o sudovima uređuje se ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova.

U Republici Hrvatskoj sudbenu vlast obavljaju sudovi kao posebna tijela državne vlasti. Obavljaju je samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom.

Sudovi donose odluke na osnovi Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora, koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske te zakona i drugih propisa donesenih sukladno Ustavu Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima i zakonima.

Sudovi odlučuju u sporovima o temeljnim pravima i obvezama čovjeka, o pravima i obvezama Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o pravima i obvezama drugih pravnih osoba, izriču kazne i druge mjere počiniteljima kaznenih djela i prekršaja utvrđenih zakonom i drugim propisima, odlučuju o zakonitosti općih i pojedinačnih akata javnopravnih tijela, rješavaju sporove o osobnim odnosima građana, radne, trgovačke, imovinske i druge građanskopravne sporove te odlučuju u drugim pravnim stvarima kad je to zakonom određeno. Sudovi sude na temelju Ustava, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.

Sudbenu vlast u Republici Hrvatskoj obavljaju **redovni i specijalizirani sudovi** te **Vrhovni sud Republike Hrvatske koji je ujedno i najviši sud u Republici Hrvatskoj.**

Redovni sudovi su sudovi koji rješavaju u stvarima u kojim nadležnost nije dana nekom specijaliziranom sudu. To su općinski i županijski sudovi.

Specijalizirani sudovi su sudovi koji rješavaju u stvarima u kojima im je nadležnost propisana zakonom. To su trgovački sudovi, upravni sudovi, prekršajni sudovi, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

Osim navedene podjele, sudovi se dijele na prvostupajnske i drugostupajnske.

Na prvostupajnskim sudovima pokreću se postupci o rješavanju nekog pravnog pitanja. To su općinski, upravni, prekršajni i trgovački sudovi.

Na drugostupajnskim sudovima donose se odluke povodom izjavljenih pravnih lijekova protiv odluka prvostupajnskih sudova i obavljaju se drugi poslovi propisani zakonom. To su županijski sudovi (u odnosu na općinske), Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (u odnosu na trgovačke sudove), Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (u odnosu na prekršajne sudove) i Visoki upravni sud Republike Hrvatske (u odnosu na upravne sudove).

Općinski i prekršajni sudovi ustanovljavaju se za područje jedne ili više općina, jednog ili više gradova ili dijela gradskog područja, dok se županijski, trgovački i upravni sudovi za područje jedne ili više županija.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske ustanovljavaju se za područje Republike Hrvatske.

Vrhovni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud Republike Hrvatske ima sjedište u Zagrebu.

osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni,
odlučuje o redovnim pravnim lijekovima kad je to propisano posebnim zakonom,
odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka sudova u Republici Hrvatskoj,
rješava o sukobu nadležnosti kad je to propisano posebnim zakonom,
razmatra aktualna pitanja sudske prakse, analizira potrebe za stručnim usavršavanjem sudaca, sudskih savjetnika i sudačkih vježbenika te obavlja druge poslove određene zakonom.

Vrhovni sud Republike Hrvatske

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

tel: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

fax: +385 1 481 00 35

e-mail: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske predstavlja Vrhovni sud Republike Hrvatske i sudbenu vlast te obavlja poslove sudske uprave i druge poslove određene zakonom i Poslovnikom o radu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uz prethodno mišljenje Opće sjednice Vrhovnog suda i nadležnog odbora Hrvatskog sabora, a na prijedlog Predsjednika Republike Hrvatske, bira Hrvatski sabor na četiri godine i po isteku tog vremena može biti ponovno biran na istu dužnost. Nitko ne može biti biran na ovu dužnost više od dva puta.

Za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti izabrana osoba koja ispunjava opće i posebne uvjete za suca tog suda. Ako je za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske izabrana osoba koja do izbora nije obnašala sudačku dužnost u tom sudu, Državno sudbeno vijeće imenovat će ga i sucem tog suda.

Zakonom o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“, broj 67/18) provedena je teritorijalna organizacija i daljnja racionalizacija mreže sudova te je tako uspostavljeno 15 županijskih sudova, 34 općinska suda, 9 trgovačkih sudova i 4 upravna suda.

Zakon o sudovima

Zakon o područjima i sjedištima sudova

Pravosudna tijela

Pravosudna tijela u Republici Hrvatskoj čine sudovi i državna odvjetništva.

Sudovi

Vrhovni sud Republike Hrvatske

Županijski sudovi(15)	Visoki trgovački sud(1)	Visoki upravni sud(1)	Visoki prekršajni sud(1)
Općinski sudovi(34)	Trgovački sudovi(9)	Upravni sudovi(4)	

Državno odvjetništvo

Državno odvjetništvo je samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih djela i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava Republike Hrvatske i zakona. Državno odvjetništvo obavlja svoje ovlasti na osnovi Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske, pravne stečevine Europske unije, zakona i drugih izvora prava.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ustanovljuje se za cijelo područje Republike Hrvatske, a u Republici Hrvatskoj ustrojavaju se i općinska državna odvjetništva za postupanje pred općinskim sudovima i javnopravnim tijelima te županijska državna odvjetništva za postupanje pred županijskim, trgovačkim i upravnim sudovima. Zakonom se mogu ustanoviti posebna državna odvjetništva za postupanje u određenim vrstama predmeta i pred zakonom određenim sudovima.

Općinska državna odvjetništva podređena su županijskim državnim odvjetništvima, a županijska državna odvjetništva i posebna državna odvjetništva podređena su Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Na čelu pojedinog državnog odvjetništva je državni odvjetnik koji je odgovoran za obavljanje poslova iz djelokruga državnog odvjetništva koje zastupa i kojim upravlja.

Na čelu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske je Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske. Za Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske može se imenovati osoba koja ispunjava opće i posebne uvjete za imenovanje za zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, a imenuje ga Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, uz prethodno mišljenje Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora na vrijeme od četiri godine i po isteku tog vremena može ponovno biti imenovan na istu dužnost. Nitko ne može biti imenovan na ovu dužnost više od dva puta.

Zakonom o područjima i sjedištima državnih odvjetništava („Narodne novine“, broj 67/18) racionalizirana je mreža državnih odvjetništava te tako je ustrojeno 15 županijskih državnih odvjetništava i 25 općinska državna odvjetništva.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	Županijska državna odvjetništva
	Općinska državna odvjetništva

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Gajeva 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Glavni državni odvjetnik

tel: +385 1 459 18 88

fax: +385 1 459 18 54

e-mail: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Kazneni odjel

tel: +385 1 459 18 00

fax: +385 1 459 18 05

e-mail: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Građansko upravni odjel

tel: +385 1 459 18 61

fax: +385 1 459 19 12

e-mail: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

Županijska i općinska državna odvjetništva

Zakon o državnom odvjetništvu

Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK) je posebno državno odvjetništvo specijalizirano za progon korupcije i organiziranog kriminaliteta, sa sjedištem u Zagrebu, a nadležan je za područje cijele Republike Hrvatske. Nadležnost ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta je određena Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

tel: +385 4591 874

fax: + 385 1 4591 878

e-mail: tajnistvo@uskok.dorh.hr

Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Posljednji put ažurirano: 18/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.